

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

DECIZIE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

Examinând recursul declarat de către "KLM FRUCT" SRL, reprezentată de avocatul Durnescu Mihail,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească "Banari Nicolae Victor" împotriva "KLM FRUCT" SRL cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de "KLM FRUCT" SRL împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 15 iunie 2020, Gospodăria Țărănească "Banari Nicolae Victor" a depus cerere de chemare în judecată împotriva "KLM FRUCT" SRL cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), s-a admis parțial acțiunea înaintată de Gospodăria Țărănească "Banari Nicolae Victor" împotriva "KLM FRUCT" SRL.

S-a încasat de la "KLM FRUCT" SRL în beneficiul Gospodăriei Țărănești "Banari Nicolae Victor" suma de 64 032 lei cu titlu de datorie, suma de 24 568,99 lei cu titlu de dobândă de întârziere, cheltuielile de plată a taxei de stat în mărime de 2660 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Gospodăria Țărănească "Banari Nicolae Victor" s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 12 noiembrie 2020, "KLM FRUCT" SRL a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Prin încheierea din 09 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat

curs cererii de apel înaintate, pe motiv că ”KLM FRUCT” SRL nu a depus apelul motivat, neindicând motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, precum și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1993,53 lei.

Totodată i s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 28 decembrie 2020, ”KLM FRUCT” SRL a depus în adresa instanței de apel cererea de apel motivată, solicitând totodată prin cerere scutirea de la plata taxei de stat pe motiv că apelantul se află în situația materială precară, deoarece la moment nu are venituri.

Prin încheierea din 29 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat înaintată de apelantul ”KLM FRUCT” SRL, nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de ”KLM FRUCT” SRL împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 octombrie 2020. La fel i s-a comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1993 (una mie nouă sute nouăzeci și trei) lei 53 bani, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de ”KLM FRUCT” SRL împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

La 15 februarie 2021 (prin oficiul poștal), ”KLM FRUCT” SRL, reprezentată de avocatul Durnescu Mihail, a declarat recurs împotriva încheierii din 19 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 19 ianuarie 2021, fără a se cunoaște cu certitudine data comunicării acesteia, iar recursul a fost declarat la 15 februarie 2021, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ”KLM FRUCT” SRL, reprezentată de avocatul Durnescu Mihail, urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 83 alin. (1), (2) al Codului de procedură civilă taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat, iar potrivit art. 87 alin.(1) lit. k) al Codului de procedură civilă valoarea acțiunii se determină din valoarea fiecărei pretenții aparte.

Potrivit dispozițiilor art. 84 al Codului de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de apel.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) al Codului de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Din conținutul acestei norme reiese că partea care solicită scutirea de la plata taxei de stat urmează să demonstreze starea financiară generală a acesteia prin prezentarea probelor pertinente și admisibile în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cadrul aprecierii situației materiale se ia în considerare: valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, valoarea acțiunii, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, făcându-se o concluzie din ansamblul probelor prezentate. Persoana juridică, solicitând scutirea de plata taxei de stat, urmează să probeze lipsa mijloacelor financiare, prezentând probe pertinente în acest sens. În calitate de probă pot servi: informația de la Inspectoratul fiscal privind existența și situația conturilor bancare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația de la SA “Registru” privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate etc.

Mai mult, potrivit practicii CtEDO (cauza Malahov vs Moldova, hotărârea din 07 iunie 2007), restricția impusă accesului la o instanță judecătorească nu va fi compatibilă cu art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, decât dacă aceasta nu urmărește un scop legitim și nu există o legătură proporțională dintre mijloacele utilizate și scopul legitim urmărit.

Art. 6 par. (1) din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prevede că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege. Cu toate acestea, „dreptul la un tribunal” nu este absolut și poate fi limitat, în timp ce, prin însăși natura sa reclamă reglementare din partea statului, care urmează a alege mijloacele pe care le va folosi în acest scop. Și, întru cât, scopul stabilirii a unei taxe pecuniare pentru adresarea în instanțele judecătorești sunt îndreptate în interesul bunei administrări a justiției, acesta poate justifica impunerea

unei restricții financiare a accesului persoanei la un „tribunal” (cauza Tolstoy – Miloslavsky vs Regatul Unit, hotărârea din 13 iulie 1995).

Totodată, dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină din partea instanței de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de constatare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări a justiției și proporționalitatea unei astfel de restricții.

În același context, Colegiul relevă că art. 6 par. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Astfel acest articol consacră dreptul la un tribunal, iar dreptul de acces sau dreptul de a sesiza este doar un aspect al acestuia (cauza Kreuz vs Polonia, hotărârea din 19 iunie 2001).

În aceeași speță Curtea a indicat (par. 53-54) că dreptul la un tribunal nu este absolut ori acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă). Totuși, Curtea indică asupra faptului că limitările aplicate nu trebuie să ducă la negarea substanței dreptului de acces în sine. În acest sens s-a menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par.(1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

În jurisprudența sa, Curtea a mai indicat că, statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiției și pe de altă parte interesul reclamantilor de a prezenta argumentele lor în fața tribunalelor naționale (cauza Weissman și alții vs România, hotărârea din 24 mai 2006)

Raportând cele expuse la speța dedusă justiției, Colegiul reține că cererea de scutire de plata taxei de stat este neîntemeiată atât juridic cât și faptic, iar ca urmare încheierile Curții de Apel Chișinău din 29 decembrie 2020 și din 29 ianuarie 2021 sunt legale, deoarece de ”KLM FRUCT” SRL nu au fost prezentate probe suficiente ce ar confirma circumstanțele invocate cu privire la situația financiară dificilă, în special informația de la Inspectoratul fiscal privind existența și situația conturilor bancare precum și cu privire la faptul că pasivele sunt disproporționate cu activele acesteia.

Astfel, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la instituțiile financiare, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil, în cazul în care doar contul curent generalizat al contribuabilului și certificatul eliberat de BC ”Moldinconbank” SA din 22 decembrie 2020, potrivit căruia pe contul deschis de societatea recurentă în instituția

financiară au fost aplicate măsuri de asigurare a executării documentelor executorii, nu pot fi calificate ca probă pertinente și suficiente.

În acest context, instanța de recurs notează că, certificatul bancar prezentat confirmă doar faptul deținerii contului și interdicțiile aplicate asupra acestuia, contul curent generalizat al contribuabilului confirmând la rândul lui existența datoriilor la bugetul de stat, dar nicidecum nu confirmă în general situația financiară a ”KLM FRUCT” SRL și respectiv nu poate fi reținut ca o probă în sensul imposibilității plății taxei de stat. Mai mult ca atât, persoana juridică nu este lipsită de dreptul de a avea conturi bancare deschise și în alte instituții financiare.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurenta, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza Van Harn vs Germania, hotărârea din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Pe cale de consecință, Colegiul apreciază recursul declarat de ”KLM FRUCT” SRL, ca unul neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 29 decembrie 2020 și din 29 ianuarie 2021.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către ”KLM FRUCT” SRL, reprezentată de avocatul Durnescu Mihail.

Se mențin încheierile din 29 decembrie 2020 și din 29 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gospodăria Țărănească ”Banari Nicolae Victor” împotriva ”KLM FRUCT” SRL cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru